

בש"פ 3774/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3774/16

לפני:
ה המבקש:

כבוד השופט נ' הנדל
פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט
המחוזי בירושלים בעמ"ת 25846-04-16 שניתנה ביום
18.4.2016 על ידי כבוד השופט ד"ר י' מרزل

בשם המבקש: עו"ד יair מושקוב

החלטה

1. מנוחת לפני בקשה למתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (עמ"ת 16-04-25846), שהוגשה אםש, בה התקבל ערור על ההחלטה של בית משפט השלום בירושלים, לפיה שוחרר המשיב למעצר בבית אמו (להלן: האם) (מ"ת 16-03-27594), וחתת זאת נעצר עד לסיום ההליכים. העברות מושא כתוב האישום הן תקיפה אמו, בת ה-86.

תיאור זה, כשלעצמו, מצביע על הייחוד והקושי של המקרה. בית משפט השלום, בהחלטה מפורטת, התייחס לנסיבות התקיפה, لكשר הטיפולי בין המבקש לאמו – קשר של טיפול שאף סיע לה רבות בעבר, לפי הנטען. בית המשפט המחוזי שם דגש על הסיכון, לכאהר, שנובע מהתנהגות המבקש, אשר עבר את העבירה בעת שתלייו ועומד נגדו מאסר על תנאי בגין מקרה קודם של תקיפה אמו שאף הובילה לחתק בראשה – כל זאת על רקע היותו אלכוהוליסט. קצין
עדモ 1

מבחן המליך על שחררו לדירה אחרת שבבעלותו אמו. הצעה זו נדחתה על ידי שתי ערכאות קמא, בשל כך שהאם הצהירה כי אם ישוחרר המבוקש לחלופה זו היא תגיע לשבות עמו בכל מקרה.

2. תיק זה, על המתח שבו, מזכיר את הפטגם "או ל' מיזרי או ל' מיצרי". מהחומר מצטיירת תמונה לפיה יש מעין תחרות, שבה יימוץ כל אחת מהחלטות עשוי להגן על האם בהיבט מסוים ועלול לסכן אותה בהיבט אחר. היבט אחד הוא החשש שהמבקשת טיפול קרבן לאלימות נוספת, ואילו היבט שני הוא החשש שהמבקשת לא תזכה לסייע בקבלת טיפול הדורש לה.

ואולם, לעיתים לגילול השליishi יתרון על פני הגלגולים הקודמים של ההליך. כך – ولو מחתמת הזמן, המבהיר את התמונה באמצעות הנרטונים המצטברים במהלךו. מן החומר עולה כי המבוקש מצוי במעצר כבר חודשיים. לא Natürlich כי האם אינה מטופלת במהלך תקופה זו. מן החומר עולה כי בעקבות ההליך הتبיעה, לראשונה, פניה למשרד הרווחה על רקע כל אלה, החשש לכך שהיא לא תזכה לטיפול אינו מתmesh, ועליה כי במצבים פתרונות אחרים. יצוין כי עוד עולה לכואורה שהאם היא בעלת אמצעים, והיא אף הגעה לדין בבית המשפט המוחזק בלילה אדם אחר.

האמור תומך, במבט ראשון, בהחלטת בית המשפט המוחזק, שכן השיקול לשחרור – הצורך לטפל באמ – אייבד ממשקלו. אף כאן המורכבות מרימה את ראה.

3. נפתח בטענת הסגנoria, שבאה בטרונה על עמדת המדינה המגינה על מתלוונת שלא התלוננה, ולמעשה – כביכול באופן פטרנלייסטי – כופה עליה מציאות שהיא חפצה בה. כפי שנותען, "עדמתי יש להזכיר את רצון הפרה להנתק שעה שהעגל אינו מעוניין לינוק". על רובד זה של הטיעון נשען המבוקש, בטענה שהבקשה מעוררת עניין עקרוני. כשלעצמו, מסכים אני כי יש להתייחס לבקשה לגופה, אך לא מן הטעם העקרוני-כללי האמור.

יש להבחין בין מתלוון לבין נפגע עבירה. לעיתים אין חפיפה ביניהם. דזוקא בשל כך חובתם של הגורמים הרלוונטיים היא להעניק בטוי לאינטראס הציבורי, בדמותו הצורך להגן על הפרט. כדי לחaddr את הנזודה, נאמר כי המציאות המשפטית מכירה מצבים לא מעטים שבהם אישת מוכחה אינה רוצחה להגיש תלונה נגד בעליה, ואף אינה מבוקשת – גם כאשר מדובר במקרה חמור – להשיט עליו עונש מאסר. אינני בה לשפט את התגובה במקרים מעין אלה, אך ברוי כי ההכרעה אינה בידי הנפגע, גם אם הוא בוחר שלא להتلונן. יש דמיון בין המקרה הכללי שהוצע לבני ענייננו.

4. ועדיין, גם אם הפרדת הכוחות אינה מותירה בהכרח את האם ללא מענה למצבה – חובה על בית המשפט לשקיים את התוצאה של ההחלטה, ובמיוחד בעת הזאת. הכוונה היא למעצמו של המבוקש עד לסיום ההליכים. בית המשפט המוחזק לא התעלם מכך, אך ציין כי המבוקש לא הציג כל מפקח, וכי על רקע כל הנסיבות גם באיזוק אלקטרוני לא יהיה כדי להשיג את מטרת המעצר.

אכן, קיימות ראיות לכואורה לעילת מעצר. אך נראה כי יש לטור ביתר שאת אחר חלופה שתוביל לכך שהמבקש לא ישוה במעצר. על פניו הדברים תוכאה אחרונה זו אינה הכרחית, כפי שציין בצדק הסגנור, מן היבט של חומרת התקיפות. וליתר דיוק – מידת אי-חוරמתן. יש לזכור כי הסיכון, ככל שקיים, מרוכז באמ. על כן יש לבדוק את האפשרות של שחרור מנקודת מבט זו. יש משקל לכך שהמבקש עבר לכואורה את העבירות הנדומות עת תלוי ועומד נגדו מאסר

מוותנה, ואף יש משקל מסוים לחומרת התקיפות שבгинור הורשע בעבר. אך יש לתת את הדעת, בראש ובראונה, על המעשים בהם הואשם המבוקש במקורה דן – שתי דחיפות של אמו.

התוצאה העולה מכל האמור היא כי אין מקום להורות על שחרור המבוקש בהעדר חלופה מתאימה. בMOVED זה הבקשה נדחתה. ברם, אין להתעלם מהחלטת בית המשפט המחויז כי אין לשלוול חלופה מתאימה ככל שתוצע כזו. لكن, ובמכלול התקיק יוחזר לבית משפט השלום, אשר יזמין תסקירות – יתכן שדרך משרד הרווחה – באשר למצבה של האם. בהתאם, יקבע העניין לדין בבית משפט השלום. התקווה היא כי המבוקש יוכל להציג מפקח או מפקחים מתאימים. כן יש מקום לקביעת תנאים יצירתיים של שחרור. בעניין זה אומר כי עם כל ההבנה להחלטתו של בית משפט השלום ושיקוליו, אשר רצחה לאחוז את השור בקרני, אינני סבור כי חלק מהתנאים כגון אי צריכת אלכוהול על ידי המבוקש, או אי נקיות כל מעשה אלימים כלפי אמו ובאופן כללי, מקדים את העניין. לעומת זאת, אפשר בנסיבות העניין לקבוע כי האם תשמש ערבה למבוקש, תוך התחייבות לא לגשש למקומות הימצאותו. עוד ניתן לבקש דיווח עיתי עד לסיום המשפט, וכי המבוקש יודיע אם הגיע האם לבתו, כחלק מהתנאי הערבות העצמית. אלה רק בגדר הצוות לשיקול דעתו של בית משפט השלום. ישנן אפשרויות נוספות, וראו כי העניין ישקל. וובהר כי אין מורה לבית משפט השלום להורות על שחרור המבוקש, לא רק מפני שיש צורך בשימוש עדמת המדינה, אלא אף מפני שהפתרון צריך להשיג את מטרתו, בהתאם לסעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכיות אכיפה – מעצרים), התשנ"א-1996, תוך שיתוף פעולה של הגורמים הרלוונטיים.

5. בכפוף לאמור בפסקה الأخيرة, בדבר הצורך של בית משפט השלום להזמין תסקירות ולקיים דין נוסף תוך זמן סביר לאחר קבלתו – הבקשה נדחתה.

ניתנה היום, ג' באיר התשע"ו (11.5.2016).

ש | פ | ט